

עין משפט
נר מצוה

מאימתי פרק ראשון תענית

מסורת הש"ס

כג א ב טו טז ח' א"ח ט"ו
תקנו ספק טו.
כד ג ט סתם תקנה
ספק ג:
כה ד ט"ו ט"ז מהל'
בדקת הלכה כב סתם
עין טו טו טז ח' א"ח ט"ו
ל' ספק ג:

ונצומה ונבקשה מאהינו. ויעתר לנו פירוש מדקאמר על
[ואת] משמע דליכא מילתא אחריתא וכן פירש
בסמוך על דגא: **אלא** בדבר הסמוי מן העין שנאמר יצו
הכשר (תולין דף קה:) גבי

נאמרה עצירה באשה שנאמר 'כי עצר
עצר ה' בעד כל רחם ונאמרה עצירה
בגשמים דכתיב 'ועצר את השמים נאמר
ל'ידה באשה ונאמר ל'ידה בגשמים נאמר
ל'ידה באשה דכתיב 'ותהר ותלד בן ונאמר
ל'ידה בגשמים דכתיב 'והולידה והצמיחה
נאמר פקידה באשה ונאמר פקידה בגשמים
נאמר פקידה באשה דכתיב 'וה' פקד את
שרה ונאמר פקידה בגשמים דכתיב 'פקדת
הארץ ותשקקה רבת העשרנה פלג אלהים
מלא מים מאי פלג אלהים מלא מים תנא
כמין קובה יש ברקיע שממנה גשמים יוצאין
אמר רבי שמואל בר נחמני מאי דכתיב
'אם לשבת אם לארצו אם לחדס ימציאהו
אם לשבת בהרים ובכרמיות אם לחדס
ימציאהו לארצו בשדות ובכרמים אם לשבת
לאילנות אם לארצו לזרעים אם לחדס
ימציאהו בורות שיחין ומערות בימי רבי
שמואל בר נחמני הוה כפנא ומותנא אמרי
היבי נעביד 'ניבעי רחמי אתרתי לא אפשר
אלא ליבעי רחמי אמותנא וכפנא ניסבול
אמר להו ר' שמואל בר נחמני 'ניבעי רחמי
אכפנא דכי יהיב רחמנא שובעא לחיי הוא
דיהיב דכתיב 'פוחא את ירך ומשביע לכל
חי רצון ומגלגל דלא מצליגן אתרתי דכתיב
'ונצומה ונבקשה מאלהינו על זאת מכלל
דאיכא אחריתי במערבא אמרי משמיה דר'
הני מהכא 'ורחמין למבעא מן קדם אלה
שמיא על רוא דנא מכלל דאיכא אחריתי
בימי ר' יורא גזור גזרה וגזור דלא למיתב
בתעניתא אמר להו ר' יורא 'נקבליה עליון
ולבו במיל הגזירה ליתביה אמרי ליה מנא
לך הא אמר להו דכתיב 'ויאמר אלי אל
נתת ראיאל כי מן היום הראשון אשר
נחת את לבך להבין ולהתענות לפני אלהך
נשמעו דברך אמר רבי יצחק אפילו שנים
כשני אלהיו ויורו נשמים בערבי שבתות
אינן אלא סימון קללה היינו ד'דאמר רבה
בר שילא 'קשה יומא דמיטרא כיומא
דינא אמר אמירא אי לא דצריך לכרייתא

הגרות הב"ח

(6) הש"י ד"ה סימן ט'
סעודה שנת הסי' דלחר ק'
מסיד והיינו דאמר ר'
שילא ק'י יומי ומשעת'
שאלו ט' על ק"ש דק'י
מיעוט מסיד ומבטלנו'
לירית שפטים ט' (3) ד"ה
הרי זו מפלג ט' דרוב און
נכנס: (3) ד"ה כנגד לשון
יובש והנה חזני: (2) ד"ה
ט' יובש יום מלא מים אלמ'
ט' גלגל: (5) ד"ה ט"ו ד"ה
אלה ט' דהא דקאמר הנה
הבי היינו טעמא:

מוסף רש"י

אין הברכה מצויה.
שמתקין ודבר מאלו.
ספירין נלפין וכו' וכו'.
באסמך. דרש ליה לטון
דבר הסמוי מן העין (שם).
שאין העין שולטת בו.
שנאמר באסמך. לטון נתיב
(שם).

רבינו חננאל

פקידה שנאמר פקדה את
הארץ והצמיחה. עצירה
שני ועצר את השמים. ונא
כמין קובה יש ברקיע ומש
גשמים וירידים. שנאמר שלג
אלהים מלא מים. הוה כפנא
ומותנא. אמרי לא אפשר
ליבעי רחמי אתרתי. אחרתי.
רחמי ונצומה ונבקשה
מאלהינו על זאת כמשיבא
אמרי. ורחמין למיבעי מן
קדם אלה על דא דנא.
מכלל דאיכא (אחר)
אחרתי. אלא מיבעי רחמי
אכפנא ומותנא (לא נסבול).
דכי יוב רחמנא שובעא
לחיי הוא דיהיב. שנאמר
סוחא את ירך ומשביע לכל
חי רצון. כימי ר' יורא גזור
גזרה. ומעטין מלכובע
תענית. אמר ר' יורא
ניקבליה עליון מהשטא.
ולבו במיל שמיא יתוב
בתיעניתא. שנאמר ויאמר
אלי אל תירא דניאל כי מן
היום אשר נתת לבך להבין
ולהתענות וכו'. גשמים
(בבלי) (עברין) שבתות
אפילו שנים כשני אלהיו
סימן קללה הוה. אין הברכה
מצויה לא בדבר המודר ולא
בדבר המטי ולא בידר
השקול אלא בדבר הסמוי
מן העין שנאמר יצו ה' את
את הברכה באסמך. א"ר
יצחק אין הגשמים נעצרין
אין כשיל פוסקי צדקה
ברבים ואינם נותנים שנאמר
נשיאים ורועה וכו' וכו'.

רבינו גרשום

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.

רבינו גרשום

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.

רבינו גרשום

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.

רבינו גרשום

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.

רבינו גרשום

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.

הגרות הב"ח

(6) הש"י ד"ה סימן ט'
סעודה שנת הסי' דלחר ק'
מסיד והיינו דאמר ר'
שילא ק'י יומי ומשעת'
שאלו ט' על ק"ש דק'י
מיעוט מסיד ומבטלנו'
לירית שפטים ט' (3) ד"ה
הרי זו מפלג ט' דרוב און
נכנס: (3) ד"ה כנגד לשון
יובש והנה חזני: (2) ד"ה
ט' יובש יום מלא מים אלמ'
ט' גלגל: (5) ד"ה ט"ו ד"ה
אלה ט' דהא דקאמר הנה
הבי היינו טעמא:

מוסף רש"י

אין הברכה מצויה.
שמתקין ודבר מאלו.
ספירין נלפין וכו' וכו'.
באסמך. דרש ליה לטון
דבר הסמוי מן העין (שם).
שאין העין שולטת בו.
שנאמר באסמך. לטון נתיב
(שם).

רבינו חננאל

פקידה שנאמר פקדה את
הארץ והצמיחה. עצירה
שני ועצר את השמים. ונא
כמין קובה יש ברקיע ומש
גשמים וירידים. שנאמר שלג
אלהים מלא מים. הוה כפנא
ומותנא. אמרי לא אפשר
ליבעי רחמי אתרתי. אחרתי.
רחמי ונצומה ונבקשה
מאלהינו על זאת כמשיבא
אמרי. ורחמין למיבעי מן
קדם אלה על דא דנא.
מכלל דאיכא (אחר)
אחרתי. אלא מיבעי רחמי
אכפנא ומותנא (לא נסבול).
דכי יוב רחמנא שובעא
לחיי הוא דיהיב. שנאמר
סוחא את ירך ומשביע לכל
חי רצון. כימי ר' יורא גזור
גזרה. ומעטין מלכובע
תענית. אמר ר' יורא
ניקבליה עליון מהשטא.
ולבו במיל שמיא יתוב
בתיעניתא. שנאמר ויאמר
אלי אל תירא דניאל כי מן
היום אשר נתת לבך להבין
ולהתענות וכו'. גשמים
(בבלי) (עברין) שבתות
אפילו שנים כשני אלהיו
סימן קללה הוה. אין הברכה
מצויה לא בדבר המודר ולא
בדבר המטי ולא בידר
השקול אלא בדבר הסמוי
מן העין שנאמר יצו ה' את
את הברכה באסמך. א"ר
יצחק אין הגשמים נעצרין
אין כשיל פוסקי צדקה
ברבים ואינם נותנים שנאמר
נשיאים ורועה וכו' וכו'.

רבינו חננאל

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.

רבינו חננאל

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.

רבינו חננאל

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.

רבינו גרשום

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.

הגרות הב"ח

(6) הש"י ד"ה סימן ט'
סעודה שנת הסי' דלחר ק'
מסיד והיינו דאמר ר'
שילא ק'י יומי ומשעת'
שאלו ט' על ק"ש דק'י
מיעוט מסיד ומבטלנו'
לירית שפטים ט' (3) ד"ה
הרי זו מפלג ט' דרוב און
נכנס: (3) ד"ה כנגד לשון
יובש והנה חזני: (2) ד"ה
ט' יובש יום מלא מים אלמ'
ט' גלגל: (5) ד"ה ט"ו ד"ה
אלה ט' דהא דקאמר הנה
הבי היינו טעמא:

מוסף רש"י

אין הברכה מצויה.
שמתקין ודבר מאלו.
ספירין נלפין וכו' וכו'.
באסמך. דרש ליה לטון
דבר הסמוי מן העין (שם).
שאין העין שולטת בו.
שנאמר באסמך. לטון נתיב
(שם).

רבינו חננאל

פקידה שנאמר פקדה את
הארץ והצמיחה. עצירה
שני ועצר את השמים. ונא
כמין קובה יש ברקיע ומש
גשמים וירידים. שנאמר שלג
אלהים מלא מים. הוה כפנא
ומותנא. אמרי לא אפשר
ליבעי רחמי אתרתי. אחרתי.
רחמי ונצומה ונבקשה
מאלהינו על זאת כמשיבא
אמרי. ורחמין למיבעי מן
קדם אלה על דא דנא.
מכלל דאיכא (אחר)
אחרתי. אלא מיבעי רחמי
אכפנא ומותנא (לא נסבול).
דכי יוב רחמנא שובעא
לחיי הוא דיהיב. שנאמר
סוחא את ירך ומשביע לכל
חי רצון. כימי ר' יורא גזור
גזרה. ומעטין מלכובע
תענית. אמר ר' יורא
ניקבליה עליון מהשטא.
ולבו במיל שמיא יתוב
בתיעניתא. שנאמר ויאמר
אלי אל תירא דניאל כי מן
היום אשר נתת לבך להבין
ולהתענות וכו'. גשמים
(בבלי) (עברין) שבתות
אפילו שנים כשני אלהיו
סימן קללה הוה. אין הברכה
מצויה לא בדבר המודר ולא
בדבר המטי ולא בידר
השקול אלא בדבר הסמוי
מן העין שנאמר יצו ה' את
את הברכה באסמך. א"ר
יצחק אין הגשמים נעצרין
אין כשיל פוסקי צדקה
ברבים ואינם נותנים שנאמר
נשיאים ורועה וכו' וכו'.

רבינו חננאל

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.

רבינו חננאל

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.

רבינו חננאל

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.

רבינו חננאל

אם לשבת. דאחי כרוא.
לרבים. שילך על ההרים.
אם לחדס. שיעור בנות.
ימציאהו. ליישוב צדקה
לעניים. מתחממין שיהו
ערוסים. ערבי שבתות.
סימן קללה הוא. שאין
יכולין לטרוח לכבוד שבת.